

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1219/2023
21.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Гордане Којић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и др., због кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ-адвоката Зорана Крстића, браниоца окривљеног АА-адвоката Момчила Ковачевића и браниоца окривљеног ББ-адвоката Мирослава Тодоровића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К.бр.599/21 од 14.09.2022.године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.5/23 од 05.07.2023.године, у седници већа одржаној дана 21.12.2023.године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ-адвоката Зорана Крстића, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, браниоца окривљеног АА-адвоката Момчила Ковачевића, у односу на повреду закона 439. тачка 1) ЗКП и браниоца окривљеног ББ-адвоката Мирослава Тодоровића, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К.бр.599/21 од 14.09.2022.године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.5/23 од 05.07.2023.године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу К.бр.599/21 од 14.09.2022.године, окривљени АА и ББ су оглашени кривим да су извршили по два кривична дела изнуда из члана 214. став 1. у вези члана 33. КЗ, за која дела им је суд претходно утврдио казне затвора у трајању од по једне године, након чега их је осудио на казне затвора у трајању од по једне године и шест месеци, док је окривљени ВВ оглашен кривим да је извршио једно кривично дело изнуда у помагању из члана 214. став 1. у вези члана 35. КЗ, за које дело му је утврђена казна затвора у трајању од пет месеци и једно кривично дело изнуда из члана 214. став 1. КЗ, за које дело му је утврђена казна затвора у трајању од једне године, након чега је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и два месеца.

Истом пресудом је одређено да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљених, док су оштећени ГГ и ДД, ради остваривања имовинско-правног захтева упућени на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.5/23 од 05.07.2023.године, делимично су усвојене жалбе бранилаца окривљеног АА и ББ и њихових бранилаца и браниоца окривљеног ВВ тако што су окривљени АА и ББ оглашени кривим да су извршили по једно кривично дело изнуда из члана 214.став 1. у вези члана 33. КЗ, за која дела их је суд осудио на казне затвора у трајању од по једне године које ће издржавати у просторијама у којима станују, без електронског надзора, док је окривљени ВВ оглашен кривим да је извршио кривично дело изнуда из члана 214. став 1. КЗ, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од једне године коју ће издржавати у просторијама у којима станује, без електронског надзора, док су окривљени ослобођени од оптужбе да су извршили и то окривљени АА и ББ по једно кривично дело изнуда из члана 214. став 1. у вези члана 33. КЗ, а окривљени ВВ једно кривично дело изнуда из члана 214. став 1. у помагању у вези члана 35.КЗ.

Истом пресудом, оштећени ГГ и ДД су ради остваривања имовинско-правног захтева упућени на парницу. Окривљени су обавезани да Апелационом суду у Нишу плате судски паушал у износу од по 20.000,00 динара, као и да надокнаде трошкове кривичног поступка о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем. Жалба ОЈТ у Нишу и жалбе бранилаца и окривљених су у осталом делу одбијене.

Захтеве за заштиту законитости су поднели:

- Против пресуде Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.5/23 од 05.07.2023.године бранилац окривљених АА и ББ-адвокат Зоран Крстић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) и 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев, укине другостепену пресуду и списе предмета врати Апелационом суду у Нишу на поновно одлучивање, као и да одреди да се извршење казне одложи.

- Против пресуда Основног суда у Нишу К.бр.599/21 од 14.09.2022.године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.5/23 од 05.07.2023.године, бранилац окривљеног АА-адвокат Момчило Ковачевић, због повреде закона из члана 439. тачка 1) и 3) КЗ, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев, укине побијане пресуде и списе предмета врати на поновно одлучивање или да наведене пресуде преиначи и окривљеног АА ослободи од оптужбе или изрекне блажу санкцију.

- Против пресуда Основног суда у Нишу К.бр.599/21 од 14.09.2022.године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.5/23 од 05.07.2023.године, бранилац окривљеног ББ-адвокат Мирослав Тодоровић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 8) и 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев, преиначи побијане пресуде, тако што ће одбити оптужбу због околности које трајно искључују кривично гоњење окривљеног ББ, или да исте укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је примерке захтева за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ-адвоката Зорана Крстића, браниоца окривљеног АА-адвоката Момчила

Ковачевића и браниоца окривљеног ББ-адвоката Мирослава Тодоровића, доставио Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

По оцени Врховног суда, неосновани су захтеви за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ-адвоката Зорана Крстића, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, захтев браниоца окривљеног окривљеног АА-адвоката Момчила Ковачевића, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и захтев браниоца окривљеног ББ-адвоката Мирослава Тодоровића, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљених АА и ББ-адвокат Зоран Крстић истиче да је Основни суд у Нишу прихватио наводе из оптужнице ОЈТ у Нишу Кт.бр.1280/06 од 06.06.2006.године, да су окривљени АА и ББ извршили два кривична дела изнуда у саизвршилаштву из члана 214. став 1. у вези члана 33. КЗ, док је Апелациони суд преиначио првостепену пресуду и окривљене ослободио од оптужбе због радње наводног одузимања робе и алата из гараже, али их је огласио кривим за радњу одузимања мобилних телефона, описујући исту на другачији начин. По оцени браниоца, на овај начин је другостепени суд прекорачио оптужбу, јер је тужилаштво као учиниоце радње одузимања материјала и алата за уградњу плинских уређаја у аутомобиле из гараже, оптужило окривљене АА и ББ као саизвршиоце, а окривљеног ВВ као помагача, те их је првостепени суд и огласио кривим за наведене радње, да би другостепени суд преиначио првостепену пресуду и ослободио их од оптужбе да су извршили наведене радње, са образложењем да су оштећени одузели ствари које су припадале окривљеном АА, да самим тим нису поступали у намери да му прибаве противправну имовинску корист и да на тај начин нису остварена обележја предметног кривичног дела. Бранилац истиче да је друга радња која је описана у оптужници, посебна радња у односу на прву а ради се о радњи одузимања мобилних телефона оштећених и кључева аутомобила оштећеног ГГ из разлога јер је прва радња окончана утоваривањем материјала и алата у аутомобил окривљених, док се за другу радњу оптужује само окривљени АА речима:“када је АА принудио оштећеног ДД да му на штету имовине оштећеног ГГ преда кључеве аутомобила марке „Опел“ и на штету своје имовине мобилни телефон марке „Нокиа“ са картицом, а оштећеног ГГ принудио да му на штету своје имовине преда мобилни телефон марке „Сони ериксон“ са картицом“. По оцени браниоца, на овај начин се закључује да је тужилац за радњу одузимања мобилних телефона и аутомобила оптужио само окривљеног АА а не и окривљеног ББ, за којег није описана ниједна радња извршења, па је суд оглашавањем окривљеног ББ кривим за наведену радњу, прекорачио оптужбу у односу на њега. Поред тога, у оптужници није наведено којом радњом је окривљени АА принудио оштећене на предају кључева од кола и мобилних телефона односно да ли је то учинио применом силе или претњом. Уз то, другостепени суд је самоиницијативно увео опис примене силе и претње које се односе на радњу принуђивања оштећених да окривљеном АА предају материјал и алат који су украли из сервиса, чиме је Апелациони суд у Нишу изашао из оквира члана 420. ЗКП, додајући опис принуде коју јавни тужилац није конкретизовао и додаје да су у извршењу радње

принуђивања за мобилне телефоне и кључеве аутомобила учествовали и окривљени ББ и ВВ.

Бранилац још образлаже стој став да се ради о одвојеним радњама и тиме да је окривљенима стављено на терет извршење два кривична дела а не једног, те још истакао да из описа радње у оптужници не произилази да је кривично дело извршено у намери да се окривљенима прибави противправна имовинска корист, већ да је суд сам унео ово субјективно обележје, чиме је такође прекорачио оптужбу.

Оптужницом Општинског јавног тужилаштва у Нишу Кт.бр.1280/06 од 06.06.2006.године окривљенима АА и ББ је стављено на терет да су „дана 04.04.2006.године у Нишу, у намери да АА прибаве противправну имовинску корист, по претходном договору и подељеним улогама силом и претњом, принудили оштећеног ГГ и оштећеног ДД из ..., да им на штету своје имовине предају ствари у вредности од 90.000.00 динара. на тај начин што су најпре у канцеларији окр. АА у ул. ... бр. ..., окупили поред АА, ББ, ВВ звани „ВВ1“ и сада покојни ЂЂ звани „ЂЂ1“, када је окр. АА позвао ошт. ГГ да из радионице у приземљу у којој је ангажован као радник дође у канцеларију на спрату, а затим у присуству ових лица оптужио ошт. ГГ да га поткрада, а када је овај то негирао и правдао се, прекидао га речима „ћути оћеш да те разбијемо“, а затим наредио ошт. ГГ да их све заједно одведе до гараже за коју је претходно чуо да је оштећени изнајмио и упутио речи „Ко зна шта си ти све моје украо, води нас у гаражу“, па је у возило марке „Форд шкорпион“ ушао окр.ВВ, који је са умишљајем помогао окр.АА и ББ у извршењу кривичног дела изнуда из чл.214 став 1. КЗ, на тај начин што је ставио на располагање своје возило окр. АА и превезао ошт. ГГ док у возило марке „Ауди А8“, ушли ЂЂ, ББ и АА, да би у ул. ..., где се налазила изнајмљена гаража ошт. ГГ, окр. АА му се обратио речима „ово је сада све моје“, а затим наредио да позове свог брата, те је ошт.ГГ уплашен понашањем АА у присуству окр, ВВ и ББ и сада пок. ЂЂ, знајући да су њихове претње озбиљне из страха за свој живот позвао брата, ошт. ДД који је убрзо дошао, а затим му је пришао окр, АА ухватио за руку ударио неколико шамара и увео у гаражу „а за го време сада пок. ЂЂ држећи револвер уперио исти у ошт. ДД упутивши речи претње ошт. ГГ „оћеш да ти сад убијемо буразера“ а окр. ББ узео мотку дужине 1,5 метара и обратио се окр. АА речима „Јел ће да их бијемо“, на шта је ошт.ГГ из страха за свој живот и живот свог брата пристао да на штету своје имовине преда робу и алат, и то 2 плинске боце од 55 и 65 литара, 3 распршивача марке „Ловетор“ и „Секвент“ плински уређај и сав алат, а коју робу су по налогу окр.АА, ВВ и ББ утоварили у возило марке „Форд шкорпион“ када је АА принудио ошт. ДД да му на штету имовине ГГ преда кључеве од путничког моторног возила „Опел омета дијамантла потом на штету своје имовине преда телефон марке „Нокиа 210“. са картицом 064/..., а ошт. ГГ принудио да му на штету своје имовине преда мобилни телефон марке „Сони ериксон К700“ са картицом бр.064/..., а затим запретио оштећенима да догађај не пријављују полицији, јер ће у супротности да им побију целу фамилију, док је за то време сада пок. ЂЂ откључао возило „Опел омега“, претресао и из истог одузето антирадар уређај марке „Кобра“ власништво ошт. ГГ, након чега су се одвезли са лица места“, чиме су окривљени АА и окривљени ББ извршили по два кривична дела изн да из чл.214 ст.1. КЗ, као саизвршиоци у вези чл.33 КЗ, а окривљени ВВ једно кривично дело изнуда из чл.214. ст.1. КЗ у помагању у вези чл.35 КЗ,

У изреци пресуде Основног суда у Нишу К.бр.599/21 од 14.09.2022.године је наведено да су „дана 04.04.2006.године у Нишу, окривљени АА и ББ у намери да АА прибаве противправну имовинску корист, по претходном договору и подељеним улогама силом и претњом. принудили оштећеног ГГ и оштећеног ДД из ..., да им на штету своје имовине предају ствари у вредности од 90.000.00 динара. на тај начин што су најпре у канцеларији окр. АА у ул. ... бр. ..., окупили поред АА, ББ, ВВ звани „ВВ1“ и сада покојни ЂЂ звани „ЂЂ1“, када је окр. АА позвао ошт. ГГ да из радионице у приземљу у којој је ангажован као радник дође у канцеларију на спрату, а затим у присуству ових лица оптужио ошт. ГГ да га поткрада, а када је овај то негирао и правдао се, прекидао га речима „ћути оћеш да те разбијемо“, а затим наредио ошт. ГГ да их све заједно одведе до гараже за коју је претходно чуо да је оштећени изнајмио и упутио речи „Ко зна шта си ти све моје украо, води нас у гаражу“, па је у возило марке „Форд шкорпион“ ушао окр.ВВ, који је са умишљајем помогао окр.АА и ББ у извршењу кривичног дела изнуда из чл.214 став 1. КЗ, на тај начин што је ставио на располагање своје возило окр.АА и превезао ошт. ГГ док у возило марке „Ауди А8“, ушли ЂЂ, ББ и АА, да би у ул. ..., где се налазила изнајмљена гаража ошт. ГГ, окр. АА му се обратио речима „ово је сада све моје“, а затим наредио да позове свог брата, те је ошт.ГГ уплашен понашањем АА у присуству окр, ВВ и ББ и сада пок. ЂЂ, знајући да су њихове претње озбиљне из страха за свој живот позвао брата, ошт. ДД који је убрзо дошао, а затим му је пришао окр, АА ухватио за руку ударио неколико шамара и увео у гаражу „а за го време сада пок. ЂЂ држећи револвер уперио исти у ошт. ДД упутивши речи претње ошт. ГГ „оћеш да ти сад убијемо буразера“ а окр. ББ узео мотку дужине 1,5 метара и обратио се окр. АА речима „Јел ће да их бијемо“, на шта је ошт.ГГ из страха за свој живот и живот свог брата пристао да на штету своје имовине преда робу и алат, и то" 2 плинске боце од 55 и 65 литара, 3 распршивача марке „Ловетор“ и „Секвент“ плински уређај и сав алат, а коју робу су по налогу окр.АА, ВВ и ББ утоварили у возило марке „Форд шкорпион“ када је АА принудио ошт. ДД да му на штету имовине ГГ преда кључеве од путничког моторног возила „Опел омета дијамантла потом на штету своје имовине преда телефон марке „Нокиа 210“. са картицом 064/..., а ошт. ГГ принудио да му на штету своје имовине преда мобилни телефон марке „Сони ериксон К700“ са картицом бр.064/..., из којих је извадио картице наведених бројева вратио оштећенима, а телефоне предао свом сину, а затим запретио оштећенима да догађај не пријављују полицији, јер ће у супротности да им побију целу фамилију, док је за то време сада пок. ЂЂ откључао возило „Опел омега дијамант“, претресао и из истог одузето антирадар уређај марке „Кобра“ власништво ошт. ГГ, након чега су се одвезли са лица места“, чиме су окривљени АА и окривљени ББ извршили по два кривична дела изнуда из чл.214 ст.1. КЗ, као саизвршиоци у вези чл.33 КЗ, а окривљени ВВ једно кривично дело изнуда из чл.214. ст.1. КЗ у помагању у вези чл.35 КЗ,

У изреци пресуде Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.5/23 од 05.07.2023.године је наведено да су окривљени АА и ББ „дана 04.04.2006 године у Нишу, у стању урачунљивости, са умишљајем, у намери да оптуженом АА прибаве противправну имовинску корист, по претходном договору и подељеним улогама, силом и претњом принудили оштећеног ГГ да преда на штету своје имовине мобилни телефон марке „Сони ериксон К700“ са картицом бр.064/... у вредности од 24.694,56 динара и оштећеног ДД из ..., да им на штету своје имовине преда ствар мобилни телефон марке Нокиа „7210“ у вредности од 3.482,98 динара, на тај начин што је након расправе са ГГ у канцеларији АА у улици ... оптужени АА наредио ГГ да позове свог брата оштећеног

ДД да дође у гаражу у улици ..., те је ГГ уплашен понашањем оптуженог АА, у присуству оптужених ВВ и ББ и сада пок. ЂЂ, знајући да су њихове претње озбиљне, из страха за свој живот позвао брата оштећеног ДД који је убрзо дошао, а затим је ГГ пришао оптужени АА, ухватио га за руку ударио неколико шамара и увео у гаражу, а за то време сада пок. ЂЂ држећи револвер упериио исти у оштећеног ДД упутивши речи претње ошт. ГГ „Оћеш да ти сад убијемо буразера“ а потом је оптужени ББ узео мотку дужине 1,5 метара и обратио се оптуженом АА речима „Јел ће да их бијемо“, када је АА принудио оштећеног ДД да му на штету своје имовине преда телефон марке „Нокиа 210“ са картицом 064/..., а потом оштећеног ГГ принудно да му преда на штету своје имовине мобилни телефон марке „Сони сриксон К700“ са картицом бр.064/..., из којег је извадио картицу наведеног броја и вратио је оштећеном ГГ, а телефон предао свом сину, а затим запретио оштећенима ГГ и ДД да догађај не пријављују полицији. јер ће у супротном да им побију целу фамилију, након чега су се одвезли са лица места, при чему су били свесни свог дела и хтели његово извршење и свесни да је исто забрањено, чиме су оптужени АА и оптужени ББ извршили по једно кривично дело изнуда из чл.214 ст.1. КЗ, као саизвршиоци у вези чл. 33 КЗ.

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе).

По оцени Врховног суда, чињеничним описом радњи извршења у изреци правоснажне пресуде суд није прекорачио оптужбу, с обзиром да у чињеничном опису постоји идентитет лица која су оптужена и то окривљених АА и ББ (субјективни идентитет) и дела која су предмет оптужбе и то кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ (објективни идентитет), а чињенични опис наведеног кривичних дела у изреци првостепене и другостепене пресуде у битном се не разликује од оног наведеног у оптужном акту.

Поред наведеног, у оптужном акту је окривљенима АА и ББ стављено на терет да су према оштећенима ГГ и ДД извршили по два кривична дела изнуда из члана 214. став 1. у вези члана 33. КЗ, а како су и осуђени првостепеном пресудом. Другостепеном пресудом је преиначена првостепена пресуда па су окривљени АА и ББ оглашени кривим да су извршили по једно кривично дело изнуда из члана 214. став 1. у вези члана 33. КЗ, с тим да је другостепени суд задржао опис начина извршења принудом другога да нешто учини на штету своје или туђе имовине, који је већ био означен у оптужби као начин извршења оба кривична дела, која су им стављена на терет. На тај начин није дошло до нарушавања идентитета оптужног акта, нити до повреде одредбе члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, на коју се неосновано указује. У чињеничном опису изреке пресуде нису додате нове радње окривљених, већ су исте прецизиране према утврђеном чињеничном стању, нити је повећана криминална количина радњи кривичног дела за које су окривљени оглашени кривим и осуђени, нити су окривљени због наведених измена стављени у неповољнији положај. Суд је оценио као неосноване и наводе браниоца у делу где тврди да је прекорачена оптужба, са образложењем да је тужилац за радњу одузимања мобилних телефона и аутомобила оптужио само окривљеног АА а не и окривљеног ББ, за којег није описана ниједна радња извршења, из разлога што је тужилаштво окривљеном ББ као и окривљеном АА ставило на терет извршење два кривична дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ, док је у

изреци другостепене пресуде у делу у ком је оглашен кривим, наведено да је окривљени ББ узео мотку дужине 1,5 метара и обратио се оптуженом АА речима „Јел ће да их бијемо“, којом претњом је проузроковао страх код оштећених, да би их принудио на предају ствари. Обзиром да су исте радње окривљеног ББ описане у оптужном акту, то нема повреде идентитета оптужбе, нити њеног прекорачења.

Бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Зоран Крстић затим указује и на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, односно да пресудом није потпуно решен предмет оптужбе, из разлога што Апелациони суд у Нишу у опису дела због којег ослобађа сву тројицу окривљених, које се односи на одузимање материјала и алата за уградњу плинских уређаја у аутомобиле, изоставио примену силе према оштећеном ДД, као и претње пиштољем од стране ЂЂ и дрвеном нотком од стране окривљеног ББ, па на тај начин није одлучено о предмету оптужбе, већ супротно, ове претње уноси код описа друге радње одузимања мобилних телефона.

Према одредби члана 71. тачка 5) ЗКП бранилац има право да у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени. Како су сходно цитираној законској одредби права браниоца ограничена правима која у поступку има окривљени, то бранилац окривљеног има право, али и дужност, да процесне радње предузима само у корист окривљеног, те је сагласно томе овлашћен да захтев за заштиту законитости као ванредни правни лек поднесе искључиво у корист окривљеног, уколико је правноснажном одлуком јавног тужиоца или суда учињена повреда закона наведена у члану 485. став 4. ЗКП на штету окривљеног.

По оцени Врховног суда, бранилац окривљеног у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, указује да је у изреци другостепене пресуде под тачком II) изостављен опис примене силе, који је био наведен у оптужном акту. Имајући у виду да је у овом делу суд окривљеног ослободио од оптужбе, то су овакви наводи захтева поднети на штету окривљеног, а како је бранилац овлашћен да поднесе захтев искључиво у корист окривљеног, то је у овом делу захтев оцењен као недозвољен, па се Врховни суд у разматрање и оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, односно да кривично дело за које се окривљени гони, није кривично дело, бранилац окривљеног АА, адвокат Момчило Ковачевић истиче да се осуђујући део пресуде односи на наводни догађај из априла месеца 2006. године и то је догађај који претходи ономе из маја месеца за који је окривљени АА ослобођен од оптужбе, а другостепени суд у изреци пресуде, у осуђујућем делу уопште уопште не описује и не конкретизује радњу кривичног дела изнуде у односу на окривљеног АА, јер у његовим радњама нису остварени елементи наведеног дела. Бранилац још наводи да се из изреке пресуде не види којим речима је АА упутио претњу и којом радњом је принудио оштећене ГГ и ДД да нешто предузму на штету своје имовине, из чега произилази да сила и претња нису конкретизоване кроз радње и речи, већ су те радње описане само за покојног ЂЂ, који је наводно држао пиштољ. На крају, бранилац закључује да наводна претња да се не пријављује догађај, следи након предаје телефона, а сила и претња морају претходити радњи оштећених којом они нешто чине на штету своје имовине, а не накнадно.

По оцени Врховног суда, у изреци пресуде су описани сви, како субјективни тако и објективни елементи кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ, како у

односу на окривљеног ББ, тако и у односу на окривљеног АА, јер је у изреци пресуде наведено да су окривљени, као саизвршиоци, поступали по претходном договору и подељеним улогама, тако што су силом и претњом принудили оштећене да им предају ствари на штету своје имовине. У изреци пресуде Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.5/2023 од 05.07.2023.године прецизно су описане радње које су окривљени АА и ББ учинили у смислу реализовања претњи, чиме су остварили своју намеру да им оштећени, у страху, предају ствари које су од њих тражили.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног ББ-адвокат Мирослав Тодоровић истиче да је окривљени дана 04.09.2016.године лишен слободе у Републици Албанији ради извршења казна затвора у трајању од четири године, изречене правноснажним пресудама Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.1118/14, односно Вишег суда у Нишу К.бр.181/13, па је извршена екстрадиција дана 30.11.2016.године, која је по оцени браниоца извршена искључиво ради извршења наведених пресуда. Бранилац указује на одредбу члана 38. став 2. Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима, којом је прописано да, ако лице буде изручено, против њега се може покренути кривични поступак, односно извршити кривична санкција само за кривично дело за које је одобрено изручење, осим ако се тог права одрекао. Имајући наведено у виду, по оцени браниоца, након извршене екстрадиције није било могуће кривично гоњење окривљеног ББ по оптужници ОЈТ у Нишу Кт.бр.1280/06 од 05.09.2006.године.

Исти наводи захтева, били су истакнути у жалби браниоца окривљеног ББ-адвоката Мирослава Тодоровића, те били предмет разматрања Апелационог суда у Нишу, који је као другостепени суд, ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни деветнаест, став четири своје одлуке изнео јасне и довољне разлоге, указујући на правилност одлуке првостепеног суда, а које и Врховни суд у свему прихвата као правилне. Првостепени суд је правилно применио одредбу члана 14. Закона о међународној правној помоћи којом је одређено у ставу 1. да ако изручење буде дозвољено, изручено лице не може да буде кривично гоњено, подвргнуто извршењу кривичне санкције или изручено трећој држави за кривично дело извршено пре изручења, а које није предмет извршења. Ставом 2. тачка 1) истог члана је прописано да се услови из првог става неће применити ако се изручено лице изричито одрекло гаранције из става 1. овог члана и ставом 2. тачка 2) да ако изручено лице, иако је имало могућности, није напустило територију државе којој је изручено у року од 45 дана од дана условног отпуста или извршене кривичне санкције, или ако се вратило на територију те државе.

И по налажењу Врховног суда, није учињена повреда закона из разлога што је од стране првостепеног и другостепеног суда правилно примењена одредба члана 14. став 2. тачка 2) Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима, којим је предвиђен изузетак од општег правила да се не може кривично гонити лице које је изручено у односу на кривично дело извршено пре изручења, јер је окривљени испунио наведени услов, пошто након четрдесет пет дана од извршења кривичне санкције није напустио територију Републике Србије којој је изручен.

Иако је бранилац окривљеног ББ-адвокат Мирослав Тодоровић у захтеву за заштиту законитости формално означио повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, која представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту

законитости, у образложењу захтева, бранилац не конкретизује у чему се наведена повреда закона састоји, па по оцени Врховног суда, у овом делу поднети захтев нема прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), по налажењу овог суда, подразумева не само формално опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји, па се овај суд у разматрање и оцену ове повреде није упуштао.

У осталом делу захтева за заштиту законитости, указујући на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, односно да се у радњама окривљених стичу елементи кривичног дела разбојништво из члана 206. КЗ, а не кривичног дела изнуда из члана 214. КЗ, бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Зоран Крстић оспорава утврђено чињенично стање у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа, наводећи да из доказа произилази да је окривљени АА одузео мобилне телефоне, а не да је принудио оштећене да их предају, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па се Врховни суд у разматрање и оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

У деловима захтева у којима указују, и то бранилац окривљеног АА, адвокат Момчило Ковачевић на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП и бранилац окривљеног ББ-адвокат Мирослав Тодоровић на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, исти оспоравају утврђено чињенично стање у правноснажним одлукама и указују на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа, а што не представља законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па се Врховни суд у разматрање и оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Немања Симићевић, с.р.

Председник већа-судија,
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић